

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2002 M. BALANDŽIO 12 D. NUTARIMO NR. 519 „DĖL VALSTYBINIO ATLIEKŲ PRVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 METŲ PLANO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO PASTABŲ DERINIMO LENTELĖ

Institucija ir raštas data bei Nr.	Sinteresuotų šalių pastabos ir pasiūlymai *	Argumentai dėl pastabų ir pasiūlymų
Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija	Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane 2021-2030 m., įtvirtinta, kad už priemonių K2 (Finansinių paskatų kūrimas skatinti daiktų taisymo veiklą) ir K3 (Maisto švaistymo mažinimo prevencija) įgyvendinimą yra atsakinga Aplinkos ministerija, todėl, siekdami išlaikyti Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintą sistemiškumo principą, siūlome VAPTP 2 priedo 1.1 uždavinio, kuris yra susijęs su daiktų taisymo paslaugų finansinių paskatų kūrimu, ir VAPTP 1.3. uždavinio, kuriuo siekiama užtikrinti maisto švaistymo prevenciją, skatinti maisto atliekų prevenciją, atsakinga institucija nurodyti Aplinkos ministeriją. Papildomai informuojame, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija, savo strateginiuose uždaviniuose ir dokumentuose nėra numachiusi skatinti ir finansuoti smulkiojo verslo, vykdančio prekybą naudotais daiktais ar teikiančio taisymo paslaugas, plėtojimo; daiktų taisymo paslaugų finansinių paskatų; maisto švaistymo prevencijos skatinimo.	Iš dalies atsižvelgta. Plano 2 priedo 1.1.4 papunktyje nurodyta priemonė pakoreguota, visiško aiškumo dėlei įvardijant remonto paslaugomis užsiimančio smulkiausio verslo skatinimą, atsakinga institucija įvardijant Aplinkos ministeriją. (dabar Plano 2 priedo 1.1.1 papunktyje nurodyta priemonė)
	Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad VAPTP 2 priedo 1.3.5. priemonės specifinių veiklų vykdymui nėra numatytos lėšos. Paminėtina, kad 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos (toliau – ES IP) 1 prioritetui, kuriame numatyta tvari pramonės mažų, labai mažų ir vidutinių įmonių (toliau – MVI) transformacijos veikla (tame tarpe žiedinės ekonomikos skatinimas), yra taikoma Sumani specializacija, kuri, numatoma, apims šiuos sektorius: sveikatos technologijos ir biotechnologijos; nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos; informacinės ir ryšių technologijos, todėl siūlome 1.3.5. priemonės atsisakyti arba pakeisti atsakingą vykdytoją bei numatyti kitą finansavimo šaltinį.	Iš dalies atsižvelgta. Priemonė panaikinta, ji pateikiama, kaip Plano 2 priedo 1.4.1 papunktyje nurodytos priemonės dalis
	Pažymėtina, kad VAPTP 2 priedo 1.3.8. priemonės „finansuoti viešojo maitinimo įmonių iniciatyvas, skatinančias darbuotojus ugdyti kompetenciją įgyvendinant maisto švaistymo prevencijos priemones“ formuluotė, numatomi finansavimo	Paaškinimas. Priemonė panaikinta. Ji pakeičiama kita priemone

	<p>šaltiniai ir terminai nesietini su Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, kaip šios priemonės siūlomo vykdytojo, kompetencija. 2021–2027 m. ES fondų investicijų programoje Lietuvai numatyta, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerijai priskirto uždavinio Nr. 1.4 „Ugdyti pažangiajai specializacijai, pramonės pereinamajam laikotarpiui ir verslumui reikalingus įgūdžius“ priemonės, skirtos įmonėms reikalingų darbuotojų įgūdžių ugdymui, bus finansuojamos Europos regioninės plėtros fondo lėšomis tik Sumanios specializacijos kryptyse. Europos socialinio fondo lėšos, kurios galėtų būti panaudotos tokio tipo veikloms, yra priskirtos Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kompetencijoje esančioms priemonėms. Viešojo maitinimo įmonių darbuotojų suvokimo apie maisto švaistymo daromą žalą didinimą ir maisto švaistymo prevencijos kompetencijų ugdymą būtų galima įgyvendinti Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ lėšomis finansuojamo Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos kuriamo Mokymosi visą gyvenimą modelio, apimančio individualias mokymosi sąskaitas, ribose. Atsižvelgdami į tai, kas paminėta, siūlome 1.3.8. priemonę išbraukti arba pakeisti jos vykdytoją.</p>	<p>Plano 2 priedo 1.3.7 papunktyje nurodyta priemone ir išdėstoma taip: „1.3.6 įvertinti privalomą maisto (tinkančio žmonių vartojimui) aukojimą stambiesiems prekybos centrams, maitinimo įstaigoms bei maisto gamybos įmonėms pagal gerąją užsienio praktiką.“ Atsakingąją instituciją numatyta Aplinkos ministerija. Lėšų šaltinis – Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos</p>
	<p>Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad, vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymo 20 ir 3² straipsnių nuostatomis, Aplinkos ministerija reglamentuoja ir administruoja visų atliekų tvarkymą ir nustato atliekų nebelaikymo atliekomis kriterijus, o produktų saugą reglamentuoja Produktų saugos įstatymas, konkrečių produktų saugos Europos Sąjungos teisės aktai ir Lietuvos Respublikos teisės aktai, todėl 3.1.1. priemonė yra perteklinė ir ją siūlome išbraukti iš VAPTP 2 priedo priemonių sąrašo.</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta Patikslinta Plano 2 priedo 3.1.1 papunktyje nurodyta priemonė taip: „3.1.1. parengti ir patvirtinti pripažinimo netinkamais naudoti kriterijus EEĮ, baldams ir tekstilei“, atsakingu vykdytoju įrašyta Aplinkos ministerija</p>
	<p>Pažymėtina, kad kiekvienas produktas (nepriklausomai nuo to ar šis produktas yra naujas ar pakartotinai naudojamas), pateikimo ar tiekimo rinkai metu turi būti saugus. Reikalavimus produktų saugai nustato Produktų saugos įstatymas, konkrečių produktų saugos Europos Sąjungos teisės aktai ir Lietuvos Respublikos teisės aktai. Įgyvendinant Produktų saugos įstatymą ir, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gruodžio 27 d. nutarimu Nr. 1482 „Dėl institucijų, įgaliotų tvirtinti privalomuosius produktų saugos reikalavimus ir nustatyti atitikties</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta Išdėstyti Plano 2 priedo 3.1.2 nurodytą priemonę taip: „3.1.2. parengti ir patvirtinti EEĮ, baldų, tekstilės pripažinimo netinkamais naudoti kontrolės tvarką ir sustiprinti kontrolę“, atsakinga institucija Aplinkos</p>

	įvertinimo reikalavimus, paskyrimo“, techninius reglamentus bei kitus teisės aktus, nustatančius privalomuosius produktų saugos reikalavimus atitinkamiems gaminiams, nustato įgaliosios institucijos, todėl manome, kad papildomos produktų saugos kontrolės sistemos sukūrimas yra perteklinis, ir siūlome 3.1.2. priemonę išbraukti iš VAPTP 2 priedo priemonių sąrašo.	ministerija ir Aplinkos apsaugos departamentas
	Atliekų susidarymas pagal veiklas pateiktas Projekto 21 priede. Manome, kad žuvininkystė neatsispindi nei vienoje iš pateiktų atliekų rūšių.	Paiškinimas Žuvininkystės sektorius papuola po ekonomine veikla „Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė“, tačiau apskaita apie žuvininkystės atliekas nevedama, todėl negalima išskirti atskiros atliekų rūšies

<p>Lietuvos Respublikos finansų ministerija</p>	<p>Investicijų programos antrojo prioriteto „Žalesnė Lietuva“ 2.6 konkreto uždavinio „Skatinti perėimą prie žiedinės ir efektyvaus išteklių naudojimo ekonomikos“ investicijoms nustatyta teminė reikiama sąlyga – atnaujintas atliekų tvarkymo planavimas. Kad ši sąlyga būtų įvykdyta valstybė narė turi parengti dokumentą, apimantį „dabartinės atliekų tvarkymo padėties atitinkamame geografiniame subjekte analizę, įskaitant susidariusių atliekų rūšį, kiekį ir šaltinį ir jų pokyčių ateityje įvertinimą, atsižvelgiant į numatomą priemonių, išdėstytų atliekų prevencijos programose, parengtose pagal Direktyvos 2008/98/EB 29 straipsnį, poveikį“. Vertiname, kad dabartiniame VAPTP projekte informacija pateikiama fragmentiškai, t. y. nepilnai pateikiami susidariusių atliekų kiekiai (pagal rūšį ir šaltinį) <u>skirtinguose Lietuvos regionuose</u>, įskaitant prognozuojamų pokyčių regionuose ateityje įvertinimą, dalyje priedų nėra pateikiama informacija apie atliekų tvarkymo įrenginių apkrovimą. Taip pat, VAPTP neatsispindi informacija, susijusi su teminės reikiamos sąlygos kriterijais „3. investicijų deficito vertinimas, kuriuo grindžiamas esamų atliekų įrenginių uždarymo ir papildomos arba pagerintos atliekų infrastruktūros poreikis, apimantis informaciją apie pajamų, reikalingų veikimo ir priežiūros išlaidoms padengti, šaltinius“ ir „4. informacija apie būsimų vietų parinkimo būdą ir būsimų atliekų tvarkymo įrenginių pajėgumus“. Atkreipiame dėmesį, kad Europos Komisijos pateiktose pastabose Lietuvos 2021–2027 m. ES investicijų programos projektui nurodoma, kad šie kriterijai neapsiriboja tik šalinimo / deginimo pajėgumais ir apima visus atliekų apdorojimo pajėgumus (pvz., mechaninio biologinio apdorojimo) ir būsimą jų planavimą. Siekiant dokumento aiškumo ir nuoseklumo, įskaitant atitikimo teminės reikiamos sąlygos kriterijams, siūlome įvertinti galimybes informaciją apie susidariusias atliekas (jų kiekius) sisteminti lentelėse (prieduose) pagal regionus, pagal atliekų rūšį ir susidarymo šaltinį, papildyti VAPTP teminių reikiamų sąlygų 3 ir 4 kriterijuje reikalaujama informacija, taip pat siekiant įvertinti, ar turimų atliekų tvarkymo įrenginių pakanka, 5–16 priedus papildyti informacija apie šių įrenginių apkrovimą. Taip pat 2 priede išdėstytoms priemonėms realizuoti ir užsibrėžtiems atliekų prevencijos bei tvarkymo tikslams pasiekti turėtų būti numatyti preliminarūs finansavimo poreikiai ne smulkesniu nei uždavinių lygmeniu, neprieštaraujantys NPP finansinėms projekcijoms, ir susiję su strateginius planavimo dokumentais (PP, pažangos priemonėmis), strateginiais veiklos planais (jei numatomos tęstinio pobūdžio veiklos).</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta</p> <p>Statistinė informacija ir užduočių skaičiavimo metodikos regionų lygmeniu bus parengtos atskiru dokumentu ir atsispindės rengiamuose regionų ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planuose. Be to, planas atitinka visus 2008/98/EB 29 straipsnius. Planas papildytas įrenginių apkrovimo ir naujų pajėgumų poreikio informacija.</p>
--	--	---

Sveikatos ministerija	apsaugos	Siūlome tikslinti Plane nurodytus 2021 metus į 2022 metus.	Neatsižvelgta Europos Komisija reikalauja periodinių planų nuoseklaus tęstinumo
Vyriausybės įstaiga	atstovų	<p>Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 30 straipsnio 17 dalyje nustatyta, kad „savivaldybės privalo įgyvendinti Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo plane joms nustatytas užduotis šiame plane nustatytais terminais ir užtikrinant plane numatytus minimalius reikalavimus <...>“. Vadovaujantis minėta įstatymo nuostata, Projekte turėtų būti nustatyti minimalūs kriterijai, reikalavimai, pagal kuriuos būtų galima įvertinti, ar įgyvendintos įstatyme bei Projekte nustatytos užduotys.</p> <p>Tuo tarpu Projekte, nurodant savivaldybėms priskiriamas pareigas, iš esmės yra perrašomos Atliekų tvarkymo įstatymo 30 straipsnio 17 dalyje nurodytos užduotys, jų nedetalizuojant ir nesukonkretinant, t. y., Projekte vartojamos abstrakčios, vertinamojo pobūdžio sąvokos (pvz., „sudaryti galimybę“ (249.2 p.), „aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis“ (249.4 p.), „jei trūksta“ (250.2.2 p.), „pastatyti specialius konteinerius“ (250.2.4 p.)), nėra detalizuojama, pagal kokius kriterijus galima konstatuoti, ar užduotis įvykdyta, ar ne. Toks reglamentavimas kelia klausimą, ar, pavyzdžiui, bent vieno specialaus konteinerio pastatymas savivaldybės teritorijoje, būtų laikomas tinkamu užduoties, nustatytos Projekto 250.2.4 papunktyje, įvykdymu.</p> <p>Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, siūlome įvertinti Projekte savivaldybėms keliamų užduočių įgyvendinimo svarbą ir apsvastyti galimybę nustatyti konkrečius minimalius rodiklius/kriterijus, pagal kuriuos būtų įmanoma objektyviai įvertinti, ar užduotis įvykdyta nustatyta 2 apimtimi.</p> <p>Taip pat atkreipiame dėmesį, kad tam tikri atliekų surinkimo/tvarkymo reikalavimai yra nustatyti ne tik Projekte, bet ir kituose teisės aktuose, tačiau reguliavimas skiriasi. Pavyzdžiui, Projekto 250.2.4 papunktyje numatytas apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, o Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012-10-23 įsakymu Nr. D1-857 patvirtintų Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų 36.2 papunktyje – ne rečiau kaip 2 kartus per metus. Biologinių atliekų tvarkymo reikalavimai nustatyti ir Aplinkos ministro 1999-07-14 įsakymu Nr. 217 patvirtintose Atliekų tvarkymo taisyklėse, pagal kurių 61 punktą pareigą užtikrinti maisto ir virtuvės atliekų rūšiavimą savivaldybės turi tik miestuose, kuriuose yra daugiau kaip 50000 gyventojų. Todėl siekiant teisėkūros aiškumo ir</p>	<p>Paaškinimas Rengiama užduočių regionams skaičiavimo metodika.</p> <p>Paaškinimas Įvertinant tai, kad šis planas yra strategija, minėtieji teisės aktai bus keičiami, atsižvelgiant į šio plano nuostatas, suderinant ir nurodytus kriterijus.</p>

	sistemiškumo, siūlome įvertinti ir tarpusavyje suderinti Projekto bei atitinkamų aplinkos ministro įsakymų nuostatas.	
Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacija	225 plano punkte siūlome užtikrinti artumo principo tęstinumą 2021-2027 metų valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo plane, aiškiai numatant kuriame atliekų deginimo įrenginyje atitinkamas regionas turėtų deginti atliekas.	Neatsižvelgta RATC privalo paslaugas pirkti vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu, Lietuvoje veikiančios deginimo jėgainės veikia laisvos rinkos sąlygomis, todėl plane nustatyti, kuriame įrenginyje bus deginamos atliekos nėra teisinio pagrindo. Be to, iš atliekų gali būti gaminamas kuras, kuris gali būti pridurtas cemento gamykloms tiek Lietuvoje, tiek ir užsienyje.
	Šis dokumentas reikalingas tam, kad numatyti racialesnius sprendimus kaip perdirbti ir panaudoti, tačiau visame Plane nėra nei vieno konkretaus pasiūlymo ar užduoties kaip tai padaryti. Į rinką išleidžiama daugybė pakuočių, kurios yra neperdirbamos, dėl jų turėtų būti numatyta užduotis Gamintojams ir importuotojams, kad visos pakuotės palaipsniui būtų pakeistos į perdirbamas. Gyventojai išrūšiuoja pakuotes, o jų didelė dalis deginama. Atliekų surinkėjai nenoriai renka minėtas, pirminiu būdu, išrūšiuotas pakuotes, nes Gamintojai importuotojai už jas neapmoka ir tokiu būdu jos patenka į bendrą MKA srautą ir yra sudeginamos.	Neatsižvelgta Vykdant pakuočių atliekų tvarkymo reformą nustatyti visi galimi įrankiai, kaip mažinti neperdirbamų pakuočių patekimą į rinką arba taikyti mokestines priemones. Įgyvendinant gamintojo atsakomybės principą gamintojams ir importuotojams nustatytos pakuočių perdirbimo užduotys. Neįvykdžius užduočių bus mokami mokesčiai, kurie nuo šių metų sausio 1 d. įsigaliojus Mokesčio už aplinkos teršimo įstatymui bus didesni mokesčio neperdirbamosioms

		pakuotėms ir atitinkamai skatins įmones rinktis perdirbamas pakuotes. Be to, nuo 2024 m. nebus taikomos lengvatos pakuočių panaudojimo energijai gauti atveju.,
	Siūlome patikslinti plano projekto 246.8 (245.8) papunktį nustatant, kad yra finansuojamas atliekų, kurių turėtojas neegzistuoja ar jo neįmanoma nustatyti, (pvz. statybinių, didžiagabaričių atliekų) sutvarkymas ir papunktį išdėstyti taip: „ ~~246.8.~~ 245.8. finansuoti ~~padangų~~ atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymą (Plano 2 priedo 1.2.8 papunktyje nurodyta priemonė).“	Neatsižvelgta Bešeimininkių padangų, kaip išskirtinai probleminio srauto finansavimas, pasirinktas finansuoti valstybės biudžeto lėšomis, kol bus pakeisti teisės aktais, sustiprinantys gamintojų atsakomybės principo taikymą
Kauno regiono plėtros taryba	Atsižvelgiant į plano projekto 250.2.5 papunktį, reikalavimas didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių (toliau – DGASA) tinklą plėsti kaimiškose vietovėse įrengiant po vieną DGASA ne didesniu kaip 10 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų būtų finansiškai labai brangus ir perteklinis. Esant reikalavimui kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 10 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, pavyzdžiui, Raseinių r. sav. teritorijoje iš viso reiktų apie 5–6 aikštelių (1 aikštelės įrengimas su konteneriais kainuoja apie 0,5 mln. Eur), tad toks 5–6 DGASA įrengimas ir išlaikymas gyventojams ženkliai prisidėtų prie rinkliavos už komunalinių atliekų sutvarkymą padidėjimo. Taip pat, mūsų nuomone, labai didelio atliekų surinkimo kiekio aikštelių nereikėtų įrenginėti, nes įgyvendinant plano projekto 250.2.4 papunktyje nurodytą reikalavimą specifinės atliekos (praktiškai tokios atliekos, kurios yra priimanamos DGASA) iš gyventojų bus surenkamos ne rečiau kaip 4 kartus per metus arba bus vykdoma individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą ar kita, leisianti gyventojams tinkamai sutvarkyti atliekas. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlome plano projekto 250.2.5 papunktyje keisti kaimo vietovėse nustatomą atstumą dėl DGASA įrengimo vietoje „ne didesnio	Iš dalies atsižvelgta Siūloma kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA ne didesniu kaip 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų“

	<p>kaip 10 km nuo gyvenamųjų teritorijų“ įrašant „ne didesnį kaip 20 km nuo gyvenamųjų teritorijų“ ir išdėstyti taip:</p> <p>„250.2.5. iki 2027 m. išplėsti didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių (toliau – DGASA) tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip ~~10~~ 20 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA, tenkančią bent 40 000 gyventojų (Plano 2 priedo 2.2.1 papunktyje nurodyta priemonė);“.</p>	
	<p>Plano projekto 2 priedo 1.2.8. papunktyje nustatytai priemonei siūlome jos įgyvendinimo laikotarpį pratęsti ir nustatyti 2021–2027 metų laikotarpį.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Siekiama per teisės aktų pataisas sustiprinti gamintojo atsakomybės principo taikymą, todėl tęsti finansavimo bešeimininkių atliekų sutvarkymui neplanuojama.</p>
	<p>Plano projekto 2 priedo 2.2.3 papunktyje yra nurodyta „plėsti maisto (virtuvės) atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą, aprūpinant gyventojus atskirais rūšiavimo konteineriais ar kitomis priemonėmis, arba užtikrinti kompostavimą vietoje“, vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. sausio 25 d. įsakymu Nr. D1-57 „Dėl biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo, anaerobinio apdorojimo aplinkosauginiais reikalavimų patvirtinimo“, asmenims, kompostuojantiems buityje susidarančias biologiškai skaidžias atliekas kompostavimo konteineriuose (dėžėse) ar atitinkamai įrengtose kompostinėse, negalima naudoti gyvūninės kilmės ir pieno produktų atliekų, iš principo maisto (virtuvės) atliekos nebus kompostuojamos visa apimtimi ir netinkančios kompostavimui gyvūninės kilmės ir pieno produktų atliekos pateks į mišrių komunalinių atliekų srautą arba užterš individualias valdas gyvūninės kilmės atliekomis.</p> <p>Plano projekto 2 priedo 4.1.4 papunktyje yra nurodyta „parengti teisės aktų pataisas, numatančias, kad gyventojams, kompostuojantiems namų ūkiuose susidarančias maisto (virtuvės) atliekas, būtų skaičiuojamas mažesnis mokestis už atliekų tvarkymą“, tai gaunasi taip, kad gyventojai namų ūkiuose kompostuodami gyvūninės kilmės atliekas (pažeisdami teisės aktus) bus netgi skatinami, tai daryti mažinant</p>	<p>Paaikškinimas</p> <p>Skatinami bus tie gyventojai, kurie turi įsirengę kompostines, skaičiuojant pagal vidutiniškai susidarantį biologinių atliekų kiekį gyventojui per metus. Skatinti prasminga, net ir nekompostuojant šalutinių gyvūninės kilmės produktų, bus prisidedama prie biologinių atliekų sutvarkymo tikslų.</p>

	<p>jiems rinkliavą už komunalinių atliekų tvarkymą.</p> <p>Prieš tai parengtame ir pateiktame derinti Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano projekte buvo numatyta: „283.4. biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą pagal galimybes suderinti su komunalinių nuotekų dumblo tvarkymo infrastruktūra (Plano 2 priedo 5.1.2 papunktyje numatyta priemonė)“. Manome, kad biologiškai skaidžias (žaliąsias) atliekas būtų tikslinga tvarkyti su nuotekų dumblo tvarkymui sukurta ar praplėsta (jeigu reikia) infrastruktūra. Mūsų nuomone, reikėtų pasinaudoti ir skatinti praeitu ES finansavimo periodu sukurtą infrastruktūrą biologiškai skaidžių (žaliųjų) atliekų ir nuotekų dumblo tvarkymui, o ne įrenginėti naujas biologiškai skaidžių (žaliųjų) atliekų surinkimo aikštes ir kurti naujus tokių atliekų apdorojimo būdus.</p>	<p>Paaikškinimas</p> <p>Žaliųjų atliekų aikštelių plėtra nenumatyta finansuoti. Žaliosios atliekos, kaip ir iki šiol, gali būti tvarkomos kartu su dumblu.</p>
	<p>Kauno MBA įrenginiai yra arti gyvenviečių, komunalinių atliekų sandėliuoti galimybių nėra dėl galimos taršos bei kvapų. Esant MBA avarinei situacijai ar būtiniams remonto darbams į deginimą komunalinis priėmimas turi būti prioritetas</p>	<p>Neatsižvilgta</p> <p>Teisės aktais savivaldybėms nustatyta pareiga rengti ekstremalių situacijų prevencijos ir valdymo planus, kuriuose tokios situacijos ir turi būti planuojamos iš anksto. Laikinais sustojus MBA veiklai, savivaldybėms buvo rekomenduota bendradarbiauti su kitais regionais dėl laikino mišrių atliekų rūšiavimo kituose įrenginiuose ar naudoti laikiną rūšiavimo įrangą.</p>

VšĮ Kauno regioninis atliekų tvarkymo centras	<p>Reikalinga DGASA ir ŽAKA plėtra, tačiau neteisingai nurodytas siekiamas rezultatas – DGASA tinklas ne didesniu nei 10 km atstumu. Siūlome aikštelių tinklą išplėsti atsižvelgiant į gyventojų tankumą. Rasti galimybių arba išimties tvarka miestuose aikštes leisti steigti su mažesniais SAZ atstumais.</p> <p>Plano projekte akcentuojama mechaninių-biologinių atliekų apdorojimo įrenginių (toliau – MBA) plėtra, modernizavimas bei jų įtaka, užtikrinant atliekų tvarkymo užduočių įgyvendinimą. Tauragės regione nėra MBA įrenginio, todėl užduočių įgyvendinimas bus komplikuoatas ir galimai išaugins komunalinių atliekų sutvarkymo kaštus. Plano projekte nenagrinėjama, kokiomis priemonėmis ir būdais pavyks pasiekti keliamų tikslų Tauragės regione.</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta Siūloma kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA ne didesniu kaip 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų</p> <p>Paaiškinimas Užduočių, susijusių su rūšiavimo surinkimo plėtra, įvykdymui teisės aktuose nustatyti visi įrankiai: nustatytos pareigos gamintojų ir importuotojų organizacijoms dėl pakuočių atliekų infrastruktūros įrengimo, atnaujinimo, priežiūros finansavimo, skiriamos ES ir valstybės biudžeto lėšos į rūšiavimo surinkimo infrastruktūrą, nustatytos pareigos savivaldybėms atskirai rinkti maisto ir tekstilės atliekas.</p>
VšĮ Tauragės regioninis atliekų tvarkymo centras	<p>Siekiant labai mažai atliekų šalinti sąvartynuose (5 proc. iki 2030 m.), alternatyva bus deginimas. Kadangi paruošti atliekas deginimui, nuvežti jas į deginimo įrenginius nutolusiems regionams yra žymiai brangiau nei Kaunui, Klaipėdai ar Vilniui. Todėl mažuosiuose regionuose yra prognozuojamas ženklus kaštų augimas. Plane turėtų būti nurodyta, kaip turi būti taikomas solidarumo principas deginant komunalines atliekas iš skirtingų regionų.</p>	<p>Neatsižvelgta Vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymo nuostatomis, viršutinę atliekų deginimo ribą, regioninę atliekų tvarkymo kainą nustatys Valstybinė</p>

		energetikos reguliavimo taryba.
	Deginimo įrenginius eksploatuojantys subjektai gali taikyti bet kokią jiems priimtina kainodaros sistemą. Didieji regionai, dėl savo ekonominės įtakos, jau dabar turi nuolaidas tam tikroms atliekoms. Tai reiškia, kad deginimo įrenginiai veikia ne kaip viešieji atliekų tvarkymo paslaugų teikėjai. Komunalinių atliekų deginimas turi konkuruoti su gamybinių atliekų ir pakuočių deginimu. Siūloma Plane daugiau dėmesio skirti deginimo įrenginių veiklos reglamentavimui ir paslaugų teikimui vienodomis sąlygomis visiems atliekų tvarkymo regionams ir visoms komunalinėms atliekoms..	Neatsižvelgta Vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymo nuostatomis, viršutinę atliekų deginimo ribą, regioninę atliekų tvarkymo kainą nustatys Valstybinė energetikos reguliavimo taryba.
	Nors plane yra siekiama labai ambicingų perdirbimo tikslų, tačiau gamintojų atsakomybės diegimas tekstilei, baldams, slaugos ir higienos reikmenims yra labai miglotas ir praktiškai be jokio sprendimo, tik svarstymų lygyje. Todėl visi perdirbimo kaštai teks gyventojams, nesvarbu ar bus sumokama už perdirbimo paslaugas, ar surenkami per sąvartyno ar deginimo mokesčius. Siūloma aiškiai apibrėžti, kokiems srautams ir koku grafiku bus diegiama gamintojo atsakomybė	Iš dalies atsižvelgta Terminai tekstilės ir baldų gamintojo atsakomybės principo įvedimui numatyti Priede 2 priedo 4.1.5 priemonėje (2024-2026)
	Esamos situacijos analizėje yra nustatyta, kad Lietuva neturi paruošimo perdirbti įrenginių, antrinės žaliavos negrįžta į gamybą, todėl nėra ir perdirbimo pajėgumų, taip pat yra nenaudojami daiktai pagaminti iš antrinių žaliavų. Tai įvertinus, panašų, kad šis planavimo laikotarpis bus vos pakankamas reikiamai infrastruktūrai sukurti. Todėl labai aukštas užduočių lygis neturi techninio ir ekonominio pagrindo.	Paaiškinimas. Investicijos į perdirbimą, prevenciją, antrinių žaliavų naudojimo skatinimą numatytos plane.
	Plane akcentuojama didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių (DGASA) plėtra, tačiau neaišku, kokiais kriterijais vadovaujantis parenkamos jų vietos. 250.2.5 p. nurodyta: „...kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 10 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų..“. 269.6. p., 274.2 p. ir kt. punktuose nurodoma „plėsti trūkstančių didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių skaičių, užtikrinant jų patogų prieinamumą pagal gyventojų tankumą...“. Mūsų nuomone, turėtų būti laikomasi vienodo kriterijaus, nevertinant atstumo, o atsižvelgiant į gyventojų tankumą.	Iš dalies atsižvelgta Siūloma kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA ne didesniu kaip 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų
	Dėl Projekte pateikiamų spekuliacijų Projekto 20 p. teigiama: „tikėtina, kad Lietuvoje kitų valstybių atliekos gali būti	Iš dalies atsižvelgta Punktas pakoreguotas ir

	<p>tvarkomos nelegaliai, nors neužtikrinama, kad būtų sutvarkytos Lietuvoje susidarančios atliekos“. Akcentuotina, kad Planas yra ypatingos reikšmės nacionalinis dokumentas, kurio duomenys turėtų būti pagrįsti, argumentuoti ir patikrinti. Laikytina, kad bet kokia spekuliacija dėl galimai vykdomų nusikalstamų veikų net ir netiesiogiai referuojant į atliekų degintojų veiklą yra subjektyvi ir žalinga, o taip pat tik formuoja neigiamą nacionalinių institucijų įvaizdį ir nekompetenciją vykdant atliekų deginimo veiklos priežiūrą. Atitinkamai, siūlome Projekto 20 p. minėto sakinio atsisakyti dėl objektyvumo ir pagrįstų argumentų bei duomenų trūkumo.</p>	<p>išdėstytas taip: 20. „Deginti ir šalinti skirtų komunalinių atliekų ir pavojingųjų atliekų įvežimą riboja Atliekų tvarkymo įstatymas, nes norima sutvarkyti vietoje susidarančias neperdirbamas atliekas užtikrinti atliekų sutvarkymą arčiausiai jų susidarymo vietos, o taip pat užkirsti kelią Lietuvoje tvarkyti kitų valstybių atliekas prieš tai neužtikrinus, kad būtų sutvarkytos Lietuvoje susidarančios atliekos“</p>
UAB Gren Lietuva	<p>Projekto 196 p. nurodoma, kad „daugiausia valstybės lėšų iki šiol skirta atliekų surinkimo, apdorojimo, deginimo ir šalinimo veiklai“. Siūlome vengti abstrakčių teiginių ir sąvokų, ypatingai kalbant apie skirtas lėšas, kurios galėtų būti išreiškiamos konkrečiais skaičiais, leidžiančiais įvertinti realią situaciją. Atitinkamai, siekiant skaidrumo ir tikslumo, siūlome patikslinti minimų lėšų skaičių ir subjektų ir/ar objektų ratą, kuriems šios lėšos buvo skirtos;</p>	<p>Neatsižvelgta Detalizuoti informaciją netikslinga subjektų lygmenyje, nes planas bus pernelyg apkrautas pertekline informacija. Apibendrinta informacija pateikta skyriuje „Atliekų sektoriaus finansavimas“</p>
	<p>Projekto 214 p. teiginys „darytina prielaida, kad sparčiausiai šalyje gali didėti statybinių atliekų, pelenų ir šlako kiekis“ neatitinka loginės tikrovės. Pabrėžiame, kad pelenų ir šlako kiekis negali <i>per se</i> didėti, kadangi jų kiekis tiesiogiai priklauso nuo deginimui tinkamų atliekų kiekio. Todėl siūloma atsisakyti šio 214 p. sakinio;</p> <p>Atkreipiame dėmesį, jog vadovaujantis 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinančios kai kurias direktyvas (toliau – Direktyva 2008/98/EB) 14 straipsnio 1 dalimi pagal principą „teršėjas moka“ atliekų tvarkymo išlaidas turi padengti pirminis atliekų gamintojas arba dabartinis ar ankstesnis atliekų turėtojas. Direktyvos 2008/98/EB 14 straipsnio 2</p>	<p>Neatsižvelgta Didėjant degintinų atliekų proporcingai didėja ir šlako bei pelenų kiekis</p> <p>Neatsižvelgta Tai nėra papildoma finansinė našta, o būdai paskatinti gamintojus ieškoti galimybių tvarkyti atliekas pagal žiedinės</p>

	dalyje nurodyta, jog valstybės narės gali nuspręsti, kad atliekų tvarkymo išlaidas turi iš dalies arba visiškai padengti produkto, iš kurio susidarė atliekos, gamintojai ir kad tokio produkto platintojai gali pasidalyti šias išlaidas. Todėl siūlome atsisakyti Projekto 234.6 p., kuriame minima neaiški galimai papildoma mokestinė našta gamintojams, atsižvelgiant į tai, kad finansinė našta jau dabar yra perkelta gamintojams „teršėjas moka“ principo pagrindu;	ekonomikos principus. Projekte numatyta išplėsti gamintojo atsakomybę, taikant ją tekstilei ir baldams, o ateityje, atlikus papildomus vertinimus, tikėtina ir kitiems produktams.
	Siūlome atsisakyti bet kokių neapibrėžtų nuorodų į galimas ekonomines sankcijas, išsamiai neįvertinus jų tikslingumo, poreikio bei galimo itin neigiamo poveikio plačiam ūkio subjektų ir visuomenės ratui. Atitinkamai, Gren nuomone, Projekto 260 p. naikintinas	Iš dalies atsižvelgta Punkto dalis pakoreguota „<...> Pagrindinis dėmesys turi būti skirtas aukščiausiam prioritetui – prevencijai bei perdirbimui.“
	Atkreipiame dėmesį, kad atliekų naudojimas energijai gauti yra griežtai reguliuoja veikla, prižiūrima valstybinių institucijų ir bet koks teisės aktų pakeitimas, juo labiau griežtinimas, neįvertinus teisėtų ūkio subjektų, vykdančių atliekų deginimo veiklą, interesų bei tiesioginės galimos įtakos visuomenei ir kitų neigiamų pasekmių, negali būti laikomas racionaliu, todėl siūloma atsisakyti Projekto 2 Priedo 5.1.2. p., kuriame yra įtvirtintas bendro pobūdžio tikslas griežtinti reguliavimą.	Neatsižvelgta 260. Kontrolė turi būti stiprinama, siekiant užtikrinti ir įvertinti teisės aktuose nustatytų reikalavimų laikymąsi.
	6. Naikinti 20 punktą	Neatsižvelgta Punktas pakoreguotas. Žr. komentarą į Gren Lietuva pastabą
UAB „Vilniaus kogeneracinė jėgainė“	13. Naikinti 260 punktą,	Neatsižvelgta Punktas pakoreguotas. Žr. paaiškinimą į Gren Lietuva pastabą
	14. priedas. 5.1. Užtikrinti, kad mažiau atliekų būtų naudojama energijai gauti: 5.1.1. griežtinti kontrolę užtikrinant, kad tinkamos perdirbti atliekos būtų atrenkamos ir perdirbamos . 5.1.2. parengti teisės aktus, skatinančius ir sudarančius prielaidas (technologines ir finansines) gilesniam atliekų rūšiavimui, perdirbimui bei lengvesniam perdirbtų atliekų ar gamybos liekanų panaudojimui tiesiogiai ar kituose produktuose.	Iš dalies atsižvelgta 5.1 ir 5.1.1 punktai išdėstomi taip: 5.1. Užtikrinti, kad nebetinkamos perdirbti, tačiau energetinę vertę turinčios atliekos būtų naudojamos

		<p>energijai gauti</p> <p>5.1.1. griežtinti kontrolę užtikrinant, kad visos tinkamos perdirbti atliekos būtų atrenkamos ir perdirbamos, o likusios energetinę vertę turinčios atliekos naudojamos energijai gauti;“</p> <p>Vertinant pastabą 5.1.2 priemonei, šios nuostatos numatytos 4.1.1 ir 4.2.1 priemonėse.</p>
	<p>2 pastaba. Nėra pateiktos palyginamosios statistikos apie importuotų atliekų tvarkymą atliekų deginimo jėgainėse, bei atliekų tvarkymo pajėgumų išnaudojimą šalies mastu. Teiginys, kad „...Lietuvoje kitų valstybių atliekos gali būti tvarkomos nelegaliai, nors neužtikrinama, kad būtų sutvarkytos Lietuvoje susidarančios atliekos“ yra nepagrįstas ir neturi informacijos šaltinio. Taip pat šis teiginys neturi jokios loginės sekos ar loginio paaiškinimo pagal tekste pateikiamą statistiką. Bendrovės įsitikinimu, Plane (kaip valstybinės reikšmės dokumente, nustatančiame priemones ir uždavinius atliekų tvarkymo srityje) turėtų būti atsisakyta teiginių, kurie neturi aiškaus pagrindimo, tokiu būdu vengiant, kad pateiktų nepagrįstų prielaidų pagrindu nesusidarytų neigiama nuomonė (vertinimas) apie atliekų tvarkymą atgaunant iš jų energiją. Atsižvelgiant į tai, prašome išbraukti Plano projekto 20 punktą, kadangi Plano projekte nėra informacijos/ argumentų, pagrindžiančių teiginio „...Lietuvoje kitų valstybių atliekos gali būti tvarkomos nelegaliai...“ teisingumą.</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta</p> <p>Pakoreguotas. Žr. paaiškinimą Gren Lietuva ir VKJ atitinkamai pastabai</p>

UAB „Kauno kogeneracinė jėgainė“	6 pastaba. Komentaras Punkto nuostata, kad „....draudimas naudoti energijai gauti perdirbti tinkamas atliekas...“ nėra pagrįsta, kadangi nepateikiama jokia lyginamoji informacija apie perdirbimo pajėgumus, perdirbimo pajėgumų plėtrą ir perdirbtų žaliavų realizaciją rinkose. Bendrovė pažymi, kad jei esami atliekų perdirbimo pajėgumai yra nepakankami, tuomet galimos perdirbti atliekos bus kaupiamos arba, galiausiai, vėl pateks į sąvartyną. Atliekų perdirbimą sąlygoja žaliavų rinkos, todėl Plano projekto nuostatos turėtų įvertinti situaciją, kuomet rinkoje finansiškai neapsimoka perdirbti/panaudoti šių atliekų. Kadangi Plano projekto 248.3 punktas nustato valstybinę užduotį „iki 2030 m. sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį)“, Bendrovė mano, kad atliekas, kurias įmanoma perdirbti, tačiau dėl perdirbimo pajėgumo trūkumo ar kitų finansinių ir ekonominių sąlygų perdirbti neįmanoma, galėtų būti tvarkomos iš jų atgaunant energiją iki kol šalyje bus įrengta pakankamai atliekų perdirbimo pajėgumų.	Neatsižvelgta Tai prieštarauja žiedinės ekonomikos principams ieškoti aukštesnių prioritetinių sprendimų, o ne rinktis deginimą dėl technologinių ar ekonominių priežasčių.
	Siūloma korekcija	
	156.Pagrindinės taikomos administracinės atliekų tvarkymo priemonės yra žalieji viešieji pirkimai, draudimas sąvartyne šalinti neapdorotas atliekas, jei šalyje pakanka atliekų perdirbimo pajėgumų, - draudimas naudoti energijai gauti perdirbti tinkamas atliekas, draudimas tiekti rinkai kai kuriuos vienkartinius plastikinius gaminius, reikalavimas taikyti rūšiuojamojo surinkimo priemonės, rūšiuojamojo surinkimo sistemų diegimas, atliekų ar atliekose esančių medžiagų pakartotinio naudojimo, perdirbimo ar naudojimo užduočių nustatymas, antrinių žaliavų naudojimo naujų gaminių sudėtyje kvotų nustatymas, gaminių grąžinimo platinimo vietose taikymas, taikomi produktų ir atliekų tvarkymo standartai, tiekimo vidaus rinkai apribojimai dėl pavojingųjų medžiagų naudojimo produktuose.	
	7 Pastaba. Komentaras Iš Atliekų tvarkymo įstatymo 3 straipsnio matyti, kad pagal atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą atliekos gali būti kitaip naudojamos, pavyzdžiui, naudojamos energijai gauti prieš tai atskyrus atliekas, netinkamas perdirbti ar kitaip panaudoti. Bendrovės įsitikinimu, tai reiškia, kad atsižvelgiant į technines	Neatsižvelgta Buvęs papunktis 241.5.1.1. suformuluotas taip: 253.2.1.1 “užtikrinti, kad energijai gauti būtų naudojamos nebetinkamos

	<p>galimybes ir ekonominį pagrįstumą, <u>energijai gauti turi būti siekiama naudoti tik tas atliekas, kurios yra netinkamos perdirbti ar kitaip panaudoti</u>, tačiau tai nereiškia, kad iš esmės turėtų būti mažinamas atliekų, naudojamų energijai gauti, kiekis.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, Bendrovės supratimu, būtina patikslinti Plano projekto 241.5.1.1. papunktį, nurodant, kad siekiama užtikrinti, kad mažiau atliekų, kurios gali būti pakartotinai panaudojamos ir/ ar yra tinkamos perdirbimui, būtų naudojama energijai gauti.</p>	<p>perdirbti ar pakartotinai naudoti energinę vertę turinčios atliekos“</p>
	<p><i>Siūloma korekcija</i></p> <p><i>241.5.1.1. užtikrinti, kad mažiau atliekų, kurios gali būti pakartotinai panaudojamos ir/ ar yra tinkamos perdirbimui, būtų naudojama energijai gauti.</i></p>	
	<p><i>8 pastaba. Komentaras</i></p> <p>Pažymime, kad vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchijos prioritetais, aukščiausias atliekų tvarkymo prioritetas yra atliekų susidarymo prevencija. Visų aukštesnių nei atliekų tvarkymas atgaunant energiją prioritetų laikymasis automatiškai mažina atliekų panaudojimą energijai gauti, todėl Bendrovė mano, kad pateikta punkto formuluotė yra nelogiška</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta</p> <p>Punktas papildytas sakiniu: „Pagrindinis dėmesys turi būti skirtas aukščiausiam prioritetui – prevencijai bei perdirbimui.“</p> <p>Vertinant žiedinės ekonomikos prioritetų paieškos aspektus, turime ieškoti sprendimų kaip galima daugiau susidariusių atliekų perdirbti ir panaudoti kaip antrines žaliavas.</p>
	<p><i>Siūloma korekcija</i></p> <p><i>259.Energijai gauti gali būti naudojamos tik tos atliekos, kurių nebepavyksta pakartotinai panaudoti ir jos yra nebetinkamos perdirbti. Todėl būtina ieškoti sprendimų, kaip kuo daugiau atliekų sutvarkyti pagal jų tvarkymo hierarchijos aukščiausius prioritetus, ir palaipsniui mažinti energijai gauti naudojamų atliekų kiekį.</i></p>	<p>Atkreiptinas dėmesys, kad Nacionaliniame pažangos 2020-2030 Nacionalinio pažangos plano (NPP) strateginius tikslus ir uždavinius. Įgyvendinant 1 NPP tikslą, siekiantį „Pereiti prie mokslo žiniomis, pažangiosiomis technologijomis, inovacijomis</p>

		<p>grįsto darnaus ekonomikos vystymosi ir didinti šalies tarptautinį konkurencingumą“ nustatytas 4-ojo pažangos uždavinio „Perorientuoti pramonę link klimatui neutralios ekonomikos“ poveikio rodiklis „Lietuvos antrinių žaliavų panaudojimo (žiediškumo) indeksas“, kuriuo siekiama 2025 m. užtikrinti, kad jo reikšmė (procentais) būtų ne mažesnė nei ES vidurkis, 2020 m. siekiantis 12.8 proc., kai tuo tarpu Lietuvos – 4,4 proc. Todėl VAPTP numatyta skatinti tinkamą atliekų paruošimą perdirbimui, antrinių žaliavų gamybos ir naudojimo plėtrą.</p> <p>Be to, vertinant EK keliamus tikslus Komunikate dėl Žiedinės ekonomikos veiksmų plane antrinių žaliavų naudojimo tikslas – mažinti priklausomybę nuo žaliavų rinkų. Todėl plane ir projektuojami tikslai – ieškoti įmanomų galimybių kaip padidinti perdirbimą ir antrinių žaliavų naudojimą įmanomai daugiau atliekų perdirbant į žaliavas, o deginti tik jau nebepedirbamas ir jokių būdu</p>
--	--	---

		energijai gauti nenaudoti tų atliekų, kurias galima panaudoti kaip žaliavas produkcijai gaminti.
	<p>10 pastaba. Siūloma korekcija</p> <p><i>261. Energinę vertę turinčias, perdirbti nebetinkamas atliekas reikia tvarkyti vadovaujantis artumo, įrenginių pajėgumų planavimo, „teršėjas moka“, solidarumo principais ir Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 3 straipsnio nuostatomis (Plano 2 priedo 5.1.3 papunktyje nurodyta priemonė):</i></p> <p><i>261.1. ~~siekiant sąnaudų efektyvumo, gabenti į artimiausius atliekų panaudojimo energijai gauti įrenginius;~~</i></p> <p><i>261.2. ~~atliekų priėmimo į deginimo įrenginius tvarkymo išlaidas dėl nepalankių sąlygų (pvz., skirtingo atstumo nuo MBA / MA įrenginių iki deginimo įrenginių) skaičiuoti taikant solidarumo principą.~~</i></p>	<p>Iš dalies atsižvelgta</p> <p>262 <...> ” Pagrindinis dėmesys turi būti skirtas aukščiausiam prioritetui – prevencijai bei perdirbimui.“</p>
	<p>Pagal Plano 128 p. komunalinių atliekų tvarkymo sistema, jos kūrimas ir plėtra finansuojama rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą lėšomis, savivaldybių, skolintomis, valstybės paramos, Atliekų prevencijos ir tvarkymo programos ar Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos, Europos Sąjungos struktūrinės paramos, gamintojų ir importuotojų (toliau – GI) ir privačiomis atliekų tvarkymo įmonių lėšomis. Plano 190 p. nurodyta, kad 2021–2027 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis bus galima paskatinti atliekų prevencijos, perdirbimo, antrinių žaliavų gavybos procesus diegiant pažangias technologijas, kuriant naujus verslus, naujas darbo vietas, šviečiant visuomenę ir didinant jos ekologinį sąmoningumą ir taip sprendžiant ne tik ekologines, bet ir ekonomines, socialines problemas. Taip pat Plano 210 p. nurodyta, kad atsižvelgiant į Europos Sąjungos lėšomis finansuojamų atliekų tvarkymo infrastruktūros sukūrimo projektų įgyvendinimą, 2021–2027 m. finansavimo laikotarpiu bus išlaikomas esamos atliekų tvarkymo politikos ir atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros tęstinumas ir nuoseklumas, skatinamos naujos prevencijos priemonės. Siekiant susiplanuoti reikiamas lėšas Plano 2 priedo priemonėms Nr. 1.1.3, 1.3.4, 2.1.1, 2.2.1, 2.2.3, 2.2.4, 2.2.5, 3.1.3 įgyvendinti būtina patikslinti iš kokio finansavimo periodo bus finansuojamos minėtos priemonės Europos Sąjungos lėšomis, nes 2021 – 2027 m. laikotarpyje minėtų priemonių finansavimas taip ir nebuvo įvardintas Plano 2 priede. Todėl siūlome papildyti Plano 2 priedo lentelę joje</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta.</p> <p>Įvardinti periodą netikslinga, nes 2014–2020 m. finansavimo periodo lėšos jau suplanuotos, projektai baigiami įgyvendinti.</p>

		papildomai nurodant finansavimo periodą.	
Vilniaus savivaldybės	miesto	Plano 246 p. nurodyta, kad įvertinus, kad gyventojų sąmoningumas ir dėmesys šiukšlinimo problemai ir jos sprendimo būdams daro lemiamą įtaką įmonių, verslo ir gamintojų ir importuotojų sprendimams, planuojamos šios priemonės: įgyvendinti visuomenės informavimo ir viešinimo priemonės, siekiant mažinti šiukšlinimą vienkartiniais plastikiniais gaminiais ir taršą žvejybos įrankiais (Plano 2 priedo 1.2.1. papunktyje nurodyta priemonė). Pažymime, kad Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo (toliau – Pakuočių įstatymas) 7 straipsnyje būtent GI yra nustatyta pareiga šviesti ir informuoti visuomenę pakuočių atliekų tvarkymo klausimais, apie netinkamo pakuočių atliekų tvarkymo žalą aplinkai ir žmonių sveikatai, pakuočių atliekų tvarkymo galimybes ir pan. Atsižvelgdami į tai, siūlome už Plano 2 priedo priemonės Nr. 1.2.1. įvykdymą savivaldybių kaip atsakingų vykdytojų nenumatyti.. Atitinkamai nenumatyti šios priemonės finansavimo šaltinio savivaldybių biudžeto lėšomis.	Iš dalis atsižvelgta 251.1 p. papildytas šiuo sakiniu: „Savivaldybės turi įsitraukti į šiukšlinimo prevencijos, išskyrus taršą žvejybos įrankiais, viešinimo kampanijas. Įvertinus tai, kad pagal ATĮ 28 str. 4 d. 2 punkto nuostatas, numatyta prievolė savivaldybėms į savivaldybių prevencijos ir tvarkymo planus įtraukti kovai su visų rūšių šiukšlinimu, įskaitant jo prevencijos ir visų rūšių šiukšlių valymo priemones“;
		Akcentuojame, kad siekiant užtikrinti tinkamą baldų, tekstilės atliekų tvarkymą (Plano 279.16.p ir 280.15.p.) yra numatyta priemonė - įvertinti galimybę nustatyti gamintojo atsakomybę, tačiau nėra aišku dėl kokių priežasčių tokia priemonė nėra taikoma žvejybos įrankių, kurių sudėtyje yra plastiko, atliekų tvarkymo finansavimo organizavimo licenciją turintiems gamintojams ir importuotojams siekiant tinkamo šių atliekų tvarkymo (Plano 277- 278 p.). Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad siekiant tinkamai tvarkyti pakuočių atliekas GI yra numatyta pareiga šviesti visuomenę apie tokių atliekų tinkamą tvarkymą, todėl manytume, kad toks pats atsakomybės principas turėtų būti taikomas ir žvejybos įrankių, kurių sudėtyje yra plastiko gamintojams ir importuotojams. Svarbu pažymėti, kad Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 39 punkte nurodyta, kad prie komunalinių atliekų nepriskiriamos gamybos, sveikatos priežiūros veikloje susidaranti atliekos, žemės ūkio, miškininkystės, žvejybos , septikų, taip pat kanalizacijos ir nuotekų valymo atliekos, įskaitant nuotekų dumblą, eksploatuoti netinkamos transporto priemonės ir statybinės atliekos. Kadangi žvejybos įrankiai nėra priskiriami komunalinėms atliekoms, todėl savivaldybės, kurios savo funkcijas atliekų tvarkymo srityje įgyvendina užtikrinant	Neatsižvelgta Žvejybos įrankiams, kurių sudėtyje yra plastiko gamintojo atsakomybės principas jau yra nustatytas ir įsigalioja nuo 2024 m. (LR Atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnio 36 ¹ dalis)

	<p>komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tinkamą funkcionavimą, neturi būti atsakingos už jų tvarkymo organizavimą. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, už Plano 278 p. numatytų priemonių Nr. 1.2.1 – 1.2.2 įgyvendinimą, t. y. „įgyvendinti viešinimo kampanijas bei organizuoti ir skatinti visuomenines pilietines šiukšlių rinkimo akcijas, iniciatyvas, siekiant mažinti taršą žvejybos įrankiais“, atsakingais vykdytojais turi būti nurodyti žvejybos įrankių, kurių sudėtyje yra plastiko, atliekų tvarkymo finansavimo organizavimo licenciją turintys gamintojai ir importuotojai (Atliekų tvarkymo įstatymo 34²⁴ straipsnio 11 dalis). Atitinkamai nenumatyti šios priemonės finansavimo šaltinio savivaldybių biudžeto lėšomis.</p>	
	<p>Plano 251.2.5 p. numatyta iki 2027 m. užtikrinti, kad būtų įrengta ir eksploatuojama ne didesniu kaip 10 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų kaimo vietovėse, miestuose – bent 40 000 gyventojų įrengti didelių gabaritų atliekų surinkimo (toliau – DGASA) aikštelių tinklą (Plano 2 priedo 2.2.1 papunktyje nurodyta priemonė). Atkreipiame dėmesį, kad patogumas ir galimybių sudarymas atliekų turėtojams tinkamai ir patogiai pašalinti atliekas nėra matuotinas DGASA skaičiumi ar gyventojų skaičiumi tenkančiu vienai DGASA, todėl siūlome konkretaus gyventojų skaičiaus tenkančio vienai DGASA nenurodyti. Nepagrįsta aikštelių gausa didina atliekų surinkimo kaštus, brangina infrastruktūrą, dėl riboto teritorijų pasirinkimo gali lemti aikštelių įrengimą netinkamose vietose. Manome, kad aikštelės pasiekiamumui užtikrinti tikslingiau būtų numatyti atstumą - 15 km iki DGASA miestų teritorijose, o ne 10 km. Šis kriterijus, mūsų nuomone, atlieptų tikslą – gyventojams sudaromos galimybės patogiai šalinti atliekas, bus išvengta situacijų kai aikštelės bus įrengtos gyventojams nepatogiose vietose. Taip pat siūlome tobulinti teisinį reguliavimą palengvinant valstybės valdomų tinkamų žemės sklypų perdavimą šiai paskirčiai, tobulinti teisinį reguliavimą atsisakant perteklinių veiklos šiose aikštelės suvaržymų.</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta Siūloma kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA ne didesniu kaip 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų</p>
	<p>Plano 2 priede numatyta priemone Nr. 3.1.3. numatoma „plėsti atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų – stotelių tinklą“. Atkreipiame dėmesį, kad Regiono atliekų tvarkymo centrai (RATC) užtikrina regioninės atliekų tvarkymo sistemos plėtrą, todėl yra pajėgūs plėtoti daiktų, atliekų pakartotinio naudojimosi stotelių, skatinančių daiktų, atliekų mainus, tinklą. Atsižvelgdami į išdėstytą</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta Iš finansavimo šaltinių išbrauktos savivaldybių biudžetų lėšos, paliekant savivaldybę prie atsakingų vykdytojų</p>

	informaciją, siūlome numatyti atsakingais vykdytojais už Plano 2 priedo priemonės Nr. 3.1.3 įgyvendinimą RATC, o savivaldybių nenumatyti.	
	<p>Plano 250.1. p. numatyta, kad „iki 2024 m. aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse arba užtikrinti kompostavimą jų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą. Kompostuojantiems biologines atliekas gyventojams gali būti taikomos nuolaidos už komunalinių atliekų tvarkymą (Plano 2 priedo 2.2.3, 4.1.3–4.1.4 papunkčiuose nurodytos priemonės)“. Pirma, siūlome tikslinti priemonės apibrėžtį, numatant ne „Biologinių“ o „Žaliųjų“ atliekų surinkimo užtikrinimą. Maisto / virtuvės atliekų (kurios priskiriamos prie biologinių atliekų) surinkimas kiekvienai savivaldybei kaip prievolė yra numatyta Atliekų tvarkymo įstatymo nuostatų pagrindu (nuo 2024 metų). Antra, akcentuojame, kad šia nuostata savivaldybėms numatoma prievolė įrengti ne tik kompostines tam tikrai gyventojų daliai, bet dar ir taikyti lengvatą už naudojimąsi jomis. Pažymime, jog, toks modelis nėra teisingas kitų gyventojų atžvilgiu, kuriems nebus sudarytos sąlygos naudotis kompostines, tačiau sąnaudas už tokių kompostinių įrengimą, atliekų surinktų į kompostines sutvarkymą bei nuolaidų suteikimą, patirs visi rinkliavos už atliekų surinkimą ir tvarkymą mokėtojai. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, šią nuostatą siūlome braukti.</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta Punktas papildytas sakiniu: „Kompostavimą reikėtų laikyti bendra komunalinių atliekų tvarkymo dalimi ir jų kiekius įtraukti vertinant komunalinių atliekų tvarkymo užduotis“</p>
	<p>Pažymime, kad Plano 2 priedo priemonės Nr. 4.1.3 „parengti teisės aktus, numatančius higienos, saugos reikalavimus atitinkančių kompostinių įrengimą urbanizuotų vietovių bendruomenių daržuose ir numatyti finansines skatinimo priemones jų įrengimui“ vykdytojais nurodyti ŽŪM, SAM, VMVT ir savivaldybės. Būtina įvertinti priemonės įvykdymo užtikrinimą aiškiai išskiriant priemonės vykdytojų (ŽŪM, SAM, VMVT ir savivaldybės) atsakomybes. Taip pat patikslinti finansavimo šaltinius pagal vykdytojų atsakomybes, nes finansavimo šaltinis nėra įvardintas.</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta Numatyta papildoma galimybė kitomis priemonėmis surinkti biologines atliekas</p>
	<p>Dėl Plano 290.6 ir 299.5 įgyvendinimo, t.y. įdiegti išmaniąsias technologijas, identifikuojančias kiekvieno asmens šalinamų mišrių komunalinių atliekų svorį ir pagal tai apmokestinti jiems teikiamas paslaugas, kyla daug abejonių, nes neišvengiamai kiltų įmokos dydžiai.</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta Numatyta, kad ši priemonė būtų taikoma tuo atveju, kai kitos rūšiavimą skatinančios priemonės nėra veiksmingos</p>

	Siūlymas: Šią priemonę palikti, kaip siekiamybę, o keliose savivaldybėse (kaip pilotinėse) įgyvendinti ES lėšomis finansuojamus projektus, kad būtų galima realiai įvertinti situaciją.	
	Plano 13 priede, pavaizduotoje Apibendrintoje komunalinių atliekų tvarkymo apmokestinimo schemoje pavaizduota, kad savivaldybės atliekų tvarkymo paslaugas teikiančias įmones parenka konkurso būdu. Tai prieštarauja šiuo metu galiojantiems teisės aktams. Taip pat neaišku, kodėl KA tvarkymo sistemos administratorius turi būti susietas su DGASA, Kompostavimo aikštele ar sąvartynu? Ar ta schema siekiama įtvirtinti, kad administratoriais būtų tik RATC-ai? Siūlymas: Peržiūrėti schemą iš esmės ir ją Plane aprašyti.	Neatsižvelgta Plane schema neteikiama